לם א ב מיי׳ פ״ו מהל׳

. ..יי פ"ו מו שגגות הלכה ח: א ג מיי' ח"יי

ב ד מיי שם הלי מו

ג ה מיי פ״י שם הל׳ ט:

דו שם הלכה י: הז מיי' פ"ט שם הל' יח:

תורה אור השלם

וֹ וְלֹא יָקָרֵא עוֹד אֶת שִׁמְּךְּ אַבְרָם וְהָיָה שִׁמְףּ אַבְּרָהָם כִּי אַב הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיף:

בראשית יז ה

בראשית יז ה 2 אָנבִי יְיְ אֱלֹחָיףְ אֲשֶׁר הוצאתיףְ מָאֶרִץ מִצְרִים מָבֵּית עָבְדִים לֹא יִתְּיָה לְּף אֶלֹחִים אֲחַרִים עַל בְּנִי אֶלֹחִים אֲחַרִים עַל בְּנִי

3 ויאמר אליו מלאר יי על

י זיאנון אָיִין נוּיְאָן יְיָּ עַּרְ מָה הָפִּיתָ אָת אָתנְרְּ זֶה שָׁלוֹשׁ רְגָלִים הָנָּה אָנִכִּי יָצְאתִי לְשָׁטְן כִּי יָרָט הַדְּרֶךְ לָגְנִדִי: במדבר כב לב לָגְנִדִי:

לְנֶגְדִי: במדבר כב לב 4 וְאָם תַּקְרִיב מִנְחַת בּבּוּרִים לְיִי אָבִיב קְלוּי בָּאַשׁ נֶּרְשׁ בַּרְמֵל תַּקְרִיב אָת מְנָחַת בְּבּוּרֶיךְ:

י קי א בי י זָרָא עִמְּךְ שִׁמְעִי בֶּן גַּרָא 5

בן הימיני מבחרים והוא

לְלָנִי קְּלֶלְה נְמְרָצְי הְיוֹא לֶלְנִי קְלֶלְה נְמְרָצוּ הְיוֹא לֶלְנִי מְלֶלְנִי מְלֶלְה נְמְרָצוּ הְיוֹא לָלְרָאתִי תַּיְרְדּן וְאָשְׁבְע לוֹ בְיִי לָאמֹר אִם אֲמִיתְּךְּ בִּיִּי לָאמֹר אִם אֲמִיתְּךְ

י ב. ויאמר יהודה מה נאמר

6 זְּאַמֶּר יְהוּיְה מָה נּאַמֵּר נְּאַר יְהוּיְה מָה נַּאָבְר וְמָה נַּאָטְרָק הָאֶלְהים מְצְא אֶת נֵצְל עָבְדִים נְעָצְא אֶת נֵצְל עָבְדִים נְעָצְה עָבְדִים לֵּאַל עָבְדִים לֵאַל עָבְדִים לֵאַל עָבְדִים לֵאַל עָבְדִים לֵאַל עָבְדִים לֵאַל עָבְדִים בְּאַבֶּר וְבָּב אָשֶׁר נַבְּיב אָנַהְוּנוֹ נְבם אֲשֶׁר נַבְּיב אָשֶׁר נַבְּיב אָשֶׁר נַבְּיב אָנַהְוּנוֹ נְבם אֲשֶׁר נַבְּיב בַּיב בַּיבְּיב בַּיב בַּיב

לעזי רש"י

ליצי"ש וליצ"א]. ניר

(כמין עיין במתקן אריגה, שבו השתי עובר). ליצ"א (ד"ה תרתי)

[פייצ"א]. גְדָד (קצה חוט השתי, הנקשר לכובד

העליוז של הנול).

ליצ"א (ד"ה ואחת). ניר. לימיי"ש [ליאיי"ש]. דוושה

(במתקן הטווייה של

(במוזקן הסחי הי סי? הגברים). **פריש"א.** דוושה (במתקן הטווייד

נִמְצֵא הַגָּבִיעַ בִּיָדוֹ:

בחרב:

מלכים א ב ח

בראשית מד טז

ועלו בידו שתים חייב והתגן פמור לא קשיא

א) מנחות סו: ע"ש. ב) ושסו. ח) מנחות פון ע"ש, ב) [שם ודף ג) כריחות יב:, ד) [שם ודף יז. לעיל על: קב.], ה) לעיל קד: כריחות יז. יע:, ו) [לעיל עג.], ו) [מוספתת פי"ג], ח) אתי לפלוג אשיעור אורג שמנו חכמים. ס"א רש"ל, ט) ל"ל דר"ג,

הגהות הב"ח

 (A) תום' ד"ה והתניל וכו' מייב כדפירש בתתניתין:
(B) במשנה עתי בתי נירין במשנה עתי בנירים:
(L) בנירים: שיעור שתי חוטין: (ד) שם שיערר שתי חוטין: (ד) שם ג' כמי נירין האורג כל״ל וחות ו' נמחק: (ד) שם חמר אביי מרמי בבת נירא: (ו) רש״י ד״ה ובשפה וכו' ב' חוטין של ערב מייכ:

גליון הש"ם

גמ' קדושים אנחנו. ע"ע נמדלש נמדבר רנה ר"פ מסעי על פסוק נחית כלאן עמן: שם א"ל להאי ניסא. פסחים קח ע"א ב"ב מב :מ״ב

מוסף רש"י

יראה ראתה נטתה. בשניל שהדרך לנגדי, כלומר לקנאתי ולהקניטני (במדבר כב לב). הכותב שתי אותיות. הויל מלחכה בשבת (כריתות יב:). אין ידיעה לחצי שיעור. חכל חלי שיעור ונודע, לח הויא ידיעה לחלק, דאס חור ואכל חלי שיעור מלטרפין (שם). אחת על האריג. אס מוסיף הוא על האריג שיעורו נחסף אות על האריה פישור בלחת, דמלטרף עם השחר (לקמן קה.). והקורע על מנת לתפור. פעמים שהנקב אלא אם כן קורעו, אבל קורע שלא לתפור לא הוי במשכן

רבינו חננאל

ועלתה בידו ב' חייב. ותניא פטור, ושנינן בדבעי זיונא. פי׳ כגון צריך לכתוב טי״ת, ומדי רהוטו לא טי״ת, ומדי רהוטו לא הדביק בו (לצלע) [הצלע] האחרון ונמצא כאילו פו, אי בעי זיונא כדי שיתראו צורת בל דוגא כו שינו או בדיין האותיות פטור, שעדיין אינה כתובה, ואם לאו חייב, ודוקא שצריך פו בענין שכתבו. נוטריקון בענין שכותבו. מטויקון הוא לשון יון, וטופרי המלכים והשרים שלהן יש להן כתב שקורין אותו נוטריקון, ואומר המלך לסופר כתוב כגון תופס והמלך מסדר לפניו בפיו . יהמופר כוחר מפיו מילי והסופר כותב מפיו מילי שמשמשת כמה ובשיטה אחת כותב מגילה, וזהו נוטריקון. יש מי שאוכל חצי זית חלב בשגגה ונודע לו וחזר ונעלם ממנו ואכל רו וזווו ונעלם ממנו ואכל חצי זית אחת, רבן גמליאל אומר אין ידיעה לחצי שיעור וכאילו השיעור כולו בשגגה אכלו חייב חטאת,

בשגמה אכלו הייב הטחת, הדרן עלך הבונה פרק שלשה עשר: רבי אליעזר אומר האורג ג' חוטין בתחילה ואחד

על האריג חייב. בכלל גדול תנן סתמא האורג ב' חוטין,

יכך הלכה כחכמים. ור' אליעזר פליג דסבר פחות מג׳ חוטיז איז מתקיימיז אלא נסתריז. הילכד אי בתחילה התחיל באריג צריד ג׳ חוטיז שתהא מלאכה אריעזר פליג דסבר פחות מגי חוטין אין מתקיימין אלא נסחרין, הילכך אי בתחילה התחיל באריג צריך ג'י חוטין שתהא מלאכה מתקיימת, ואם יש חוט אחד ערב ארוג בשתי אם ארג ב'׳ חוטין על גביו חייב, ואם לאו פטור. ואם יש ב'׳ חוטין ערב ארוגין בשתי וארג אחד עליהן חייב. וכן אם היו אלף באחד מהן חייב. **[הא בקטיני],** פנ'י חוטין דקין. אלימי, חוטין עבין. אמרי לה להאי גיסא ג'׳ (באלימי) [בקטיני] שהן דקין, כי השנים כאחד דומה מפני שאין מראין רחב, ובאלימי שנים כי רחבן ניכר. ואמרי לה להאי גיסא ג'׳ באלימי שהן עבין וקשין, ולא חלמי להדדי, כי השנים מהן אין נכבשין ואין מתאלצין זה עם זה. ובקטיני שנים כי רכין הן ונאחזין זה בזה וחלמי הדדי. והרי פירש במשנה אחרונה כי שיעור רחב ב'׳ חוטין הארוגין מלא הסיט, וכאן פירש כי היריעה הנארגת רחבה

היא וארג ב' חוטיז במקצת רחבה. ואם הוא שיעור מה שארג ברחב היריעה מלא סיט חייב ואם היא פחות פטור. ואם זו היריעה

ועלו בידו שתים. היינו נמי מתכוין לכתוב ח' וכתב שני זייני"ן: הא. דתנן פטור: דבעי זיוני. שעדיין לריכות ראשי הזייני"ן לזיינן בתגין שלהן שהזייני"ן לריכות ג' זיונין ימין ושמאל ולמעלה כדאמרינן במנחות (דף כט:): מלך נחחיך. נשיא אלהים אתה (בראשית כג):

אנכי. מדלא אמר אני: אנא נפשי. אני בעלמי: אמירה. שהיא נעימה: כרמל. גבי מנחת העומר כתיב גרש כרמל שמביאה כשהיא לחה בעוד שהזרע נפוח והכר של קש מלח הימנו: בותבר' החם שחרים והחם בין הערבים. כיון דהו"ל שהות בינתים כדי לידע הוה ליה כשתי העלמות: בכז' יש ידיעה לחלי שיעור. לחלק כדי שלא יצטרף עמו חלי האחר:

הדרן עלך הבונה רבי אליעור. יי אתא לפרושי שיעור

אורג שמנו באבות מלאכות (לעיל דף עג.) דתנן התם שני חוטין: בתחילה. אם זו תחלת אריגתו של בגד: וחחם על החריג. אם מוסיף הוא על האריג שיעורו באחת דמלטרף עם השאר: בתי נירין. שנתן ב' חוטין של שתי בנירה שקורין לילי"ם: בנירין ובקירום. מפרש בגמרא: בנפה ובכברה. הנך לאו נירין ממש אלא משרשר ומרכיב חוט א' ושל ערבן בשתי מלמטה ואחד מלמעלה ומעמיד השתי בהו כתהנו: גבו כי אתא ר' ילחק תני. מתני׳ הכי ר"א אומר האורג ב' חוטין בתחלה ולא פליג ר"א ארבנן אלא באחד על האריג: להאי גיסא. אלימי ג' ולא ב' משום דשנים סתרי דמתוך עוביין אינן נדבקים יפה זה בזה והטיני בשנים מיחייב: ואמרי ליה להאי גיסא. אלימי שנים חייב: דידיעי. דבר הנראה הוא אבל הטיני בשנים פטור: ונשפה ב' חוטין ברוחב ג' בתי נירין. שאורגין סביב [הבגד] השפה באורך הבגד כולו מין חחר של [שתי] ורוחב ברוחב הבגד כשיעור שלשה בתי נירין והאורג בו שני חוטין (ו) חייב: למה זה דומה. כלומר להכי מחייבי באריג קלר כי האי ולא אמרי כמלא רוחב הסיט כדמשערינן במתני׳ באורג באמלע הבגד: דומה לאורג לללול קטן. חגורה קלרה שאינה רחבה יותר משלשה בתי נירין: על הגם. אריג הרבה: על האימרא. תחלת הבגד שאורגין בו ערב ממין אחר לאימרא: ובשפה. לאורך השתי כולו עושין אותו: מרמי בכמי נירא וחדא בנירא. ב' פעמים מרכיב לחוט של שתי בבת נירא דהיינו שקורין ליל״א: ואחת בנירא. ופעם שלישית מרכיבו על חוט הנירא שקורין ליצ"א המורכב על הקנה: מלוביתת. ביריעת גרדין האורגין ברגל הוא וקורין לימיי"ש והיא במקום הקנה העולה ויורד ביריעת אריגת נשים שקורין פריש"א: הא תנינא ליה באבות מלאכות. ולמה לי למיהדר ולמתנייה הכא הואיל ולא לפרושי

פריך שפירג אבל קשה דאי ברייתא היא הא דפריך מינה אמאי נקט נתכוין לכתוב אות אחת ועלו בידו שתים אפי׳ נתכוין לאותן שתים שכתב וכתבן בלא זיון פטור כיון דמוקמי לה בדבעי זיוני דהא בברייתא לא קתני וכתב שני זיינין דנוכל לומר דאתי לאשמעינן הא כתב שתי אותיות אחרות דלא בעי זיון חייב כדפירשתי (א) במתניתין לכך נראה דממתני' פריך

וגרסינן והתנן: רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור. נרחה דטעם ש'דרשב"ג משום דכתיב או הודע אליו חטאתו ידיעת חטאת™ הוא דשמה ידיעה אבל ידיעה דלאו חטאת לאו שמה ידיעה: ורבנן סברי יש ידיעה לחצי כו'.

פירש בקונט' הא דנקט אות אחת שחרית ואחת בין הערבים כיוז דהוי שהות בינתים כדי לידע חשיב כשתי העלמות ואין נראה חדא דהוה ליה לפרש שיעור שהות ועוד דאמר לעיל כתב אות אחת בליפורי ואות אחת בטבריא חייב אע"ג דמסתמא יש שהותה כדי לידע ונראה דמיירי שידע בינתים ואחת שחרית ואחת ערבית נקט לרבותא דאף על גב דיש עם הידיעה הפסק ושהות גדול בינתים מחייב ר"ג:

הדרן עלך הבונה

האורג. אומר ר״י דה״ג וחכ״א בין בתחלה בין בסוף ול"ג בין באמלע בין בסוף דא"כ הוה משמע בסוף הבגד ממש והתם אפי׳ רבנן מודו דחייב אפילו באחת כדאמריגן סוף פרק הבונה (לעיל דף קד:) אבל אי לא גרסינן באמלע אמי שפיר דבסוף לא בסוף ממש קאמרי:

מוסף תוספות א. דקתני נתכוון לכתוב

א. דקתני נתכוון דכתוב חי״ת וכתב שני זיינין פטור. מוס' הרא״ש. ב. 'ועלו בידו שתי אותיות׳. מוס׳ הכח"ש. הוה משמע לז דמתניתא נמי דבעי לזיוני ולא זיין ודומיא דמתני׳. ריטנ״6, T. דמייתי עליה קובן. מוט יאנט ע. זו. כוי הילוך מטבריא לצפורי כי י"ב מיל היה ביניהם. ריטכ"ל. 1. יארג חוט אחד והשלימו לבגד. חייב׳. רשב״ל, דרבגן מודו חייב׳. לשב״ל, ברבגן מודו בלהשלים. מוס׳ הלל״ש. בלא... חוץ מחוט האחרון. מוס׳ הרח״ש.

רבינו חננאל (המשך) הנארגת רחבה כולה פחות מסיט, אם היא צרה אפילו ג' בתי נירין בלבד כמו צילצול קטן, אם ארג בו ב' חוטין שנמצאת אריגתו

שאינן מלא הסיט חייב. ולא עוד אלא שאם ארג מאצל שפת הבגד האחת שהיא קרואה אל חשאיה שיעור ג׳ בתי ניריז חייב. אע״פ שאינז רחב מלא הסיט עוד אלא שאת במצל שפור חבת האחוד שהיא קרואה אל רושאיה שיפור ג' בות נידין חייב, אכים שהפה, ארג ב'י חוטין או ג'י שדומה לאורג צילצול קטן. וצילצול זה (כמן) [כמו] אבט הוא. אבל אם בתוך הבגד שלא מאצל השפה, ארג ב'י חוטין ארג א'י חוטין או יותר, אם ישנם ברחב מלא הסיט חייב ואם לאו פטור. אבל האורג ב' חוטין ברוחב כל (שהן) [שהוא] אע"פ שאינן בגי בתי נירין, על הגם, שהוא מקום מעוקם כמין גמא יוונית, חוט אחד לכאן וחוט אחד לכאן צבוע, שנמצא (עמו) [כמו] סימן, או על האימרא שהוא [אל]עלם ואלטראז בלשון ישמעאל, והוא מלשון חטובות אטון מצרים, דמתרגמינן האמרת חטבת, שנמצא זה כמו כותב וחייב. <mark>העושה ב׳ בתי נירין</mark>. פ׳, מכניס חוטי השתי בנירים שיעלה זה וירד זה, ויבא הערב ויחזור השתי יעלה התחתון וירד . העליוז ויבא הערב. **הירוס.** הוא מצובייתא. פי' (מסנות) מסננת. אורגיז אותה מז הסיב או מז חוטי צמר ומכיוצא בהז. ומסנניז

דעבלה

והתניא פטור. אין נראה לר"י לגרום והתניא דאמאי לא הוה פריך ממתני׳א ומיהו איכא למימר דממתני׳ לא קשיא ליה מדקתני וכתב שני זיינין ולא נקט ב' אותיות אחרות דלא בעי זיוני משמע דמשום זיון פטר ליה אבל מברייתא דקתני סתמאב

> הא דבעי זיוני הא דלא בעי זיוני: כתב אות אחת נוטריקון רבי יהושע בן בתירה מחייב וחכמים פומרין: א"ר יוחנן משום ר' יוםי בן זימרא מנין ללשון נוטריקון מן התורה שנא' יַכי א"ב המו"ן גוים נתתיך אב נתתיך לאומות בחור נתתיך באומות המון חביב נתתיך באומות מלך נתתיך לאומות ותיק נתתיך באומות נאמן נתתיך לאומות ר' יוחנן דידיה אמר 2אנכי נומריקון אנא נפשי כתיבת יהבית רבנן אמרי אמירה נעימה כתיבה יהיבה איכא דאמרי אנכי למפרע יהיבה כתיבה נאמנין אמריה דבי רבי נתן אמרי ₃כי יר"ם הדרך לנגדי ¢יראה ראתה נטתה דבי רבי ישמעאל תנא ייכרמ"ל כר מלא רב אחא בר יעקב אמר זוהוא קללני קללה נמרצ"ת נומריקון נואף הוא מואבי הוא רוצה הוא צורר הוא תועבה הוא ר"נ בר יצחק אמר ימה נדבר ומה נצמד"ק נכונים אנחנו צדיקים אנחנו מהורים אנחנו דכים אנחנו ∘קדושים אנחנו: מתני' י הכותב ב' אותיות בשתי העלמות אחת שחרית ואחת בין הערבים ר"ג מחייב יוחכמים פומרין: גמי במאי קמיפלגי ר"ג סבר יאין ידיעה לחצי שיעור ורבגן סברי ביש

ידיעה לחצי שיעור: הדרן עלך הבונה

רבי אליעזר אומר האורג שלשה חומין בתחילה ואחת על האריג חייב יוחכ"א בין בתחילה בין בסוף שיעורו ב' חומין יהעושה שתי בתי נירין בנירין 🌣 בקירום בנפה בכברה ובסל חייב יוהתופר ב' תפירות יוהקורע ע"מ לתפור ב' תפירות: גמ' כי אתא רבי יצחק תני שתים והאנן תנן ג' לא קשיא הא באלימי הא בקטיני "אמרי לה להאי גיסא ואמרי לה להאי גיסא

חומין על הגם ועל האימרא חייב ר"א אומר אפילו אחד וובשפה שני חומין ברוחב שלשה בתי נירין חייב הא למה זה דומה לאורג צלצול קטן שני חוטין על רוחב ג' בתי נירין והאורג ב' חומין על הגם ועל האימרא חייב סתמא כרבגן: העושה ב' בתי נירין כו': מאי [בנירין] אמר אביי תרתי בבתי ₪ נירא וחדא בנירא: בקירום: מאי בקירום אמר רב מצוביתא: והתופר ב' תפירות: הא תנינא באבות מלאכות והתופר ב' תפירות משום דקבעי למיתנא סיפא והקורע ע"מ לתפור ב' תפירות קתני נמי התופר והקורע הא נמי תנינא באבות מלאכות אלא משום דקבעי למיתני סיפא הקורע בחמתו ועל מתו משום הכי קתני [התופר שתי תפירות]: והקורע ע"מ לתפור שתי תפירות: היכי משכחת לה דעבדה

אמרי לה להאי גיםא אלימי תלתא לא סתרי תרי סתרי קטיני תרי גמי לא סתרי

ואמרי לה להאי גיסא קטיני תלתא ידיעי תרי לא ידיעי אלימי תרי נמי ידיעי

תניא האורג ג' חומין בתחילה ואחד על האריג חייב וחכמים אומרים בין

בתחילה בין בסוף שיעורן 🍳 ב' חומין ובשפה ב' חומין ברוחב ג' בתי נירין הא

למה זה דומה לאורג צלצול קטן ב' חוטין ברוחב ג' בתי נירין והאורג ₪ ג'

חומין בתחילה ואחר על האריג' חייב סתמא כר"א תניא אידך ״האורג ב׳

בה מידי אתא. בשלמא אורג משום פלוגתא ושתי בתי נירין לאשמועינן בנירין ובקירוס ובנפה וכל דלא (י) תנא לה התם: